

JOHDANTO

Puhe ja kieli-aikakauslehden toimitus kutsui keväällä 2002 professori Jorma Toivaisen toimittamaan yhdessä Jyrki Tuomaisen kanssa lehteen teemanumeron, jonka aiheena on *Lapsen kielen kehitys*. Aihetta ei rajattu, vaan kutsukirjeessä pyydettiin alkuperäisartikkeleita kielen kehityksen ja omaksumisen eri aloilta. Määräaikaan mennessä toimitukseen saapui 10 käsikirjoitusta. Reilun vuoden intensiivisen työn jälkeen *Puhe ja kieli* julkaisee artikkelit kolmessa teemanumerossa. Numerot on koottu siten, että ensimmäisessä numerossa käsitellään kielen omaksumisen teoreettisia ja metodisia lähtökohtia, toinen antaa kuvan kielen omaksumisen syntaksin eri piirteistä ja kolmas keskittyy enimmäkseen fonologisiin ilmiöihin. Toimituksellinen työ jakautui siten, että ensimmäisen numeron toimittivat Jorma Toivainen ja Jyrki Tuomainen yhdessä. Syntaksiin painottuvan toisen numeron päävastuu oli Jorma Toivaisella ja kolmannen numeron päävastuu Jyrki Tuomaisella.

Nyt käsillä olevassa ensimmäisessä teemanumerossa Pauli Salo tarkastelee kielen omaksumista nativistisesta näkökulmasta, joka pohjautuu erityisesti Noam Chomskyn uudelleen herättämään rationaaliseen filosofiaan, jonka perusoletuksina ovat kielen prosessoinnin symbolisuus, säännöt (ja niihin liittyvien poikkeuksien oppiminen) sekä kielikyvyn synnynnäisyys. Salo tarkastelee kielen omaksumista asettamalla vastakkain kypsymisen ja oppimisen, ja tulkitsee myös universaalikieliopin oletuksia uudella tavalla. Vastapainona tälle nativistiselle ajattelulle on näkemys ihmisen kognition ja siihen sisältyen kielen omaksumisen pohjautuminen erilaisille assosiativisille ja tilastollisille prosesseille. Tätä näkökulmaa valottaa Jenny Hayesin englanninkielinen artikkeli, jossa kuvataan erityisesti morfosyntaksin omaksumista konnektionistisen mallintamisen perusteella. Konnektionistiset mallit ovat osoittaneet, että kielen omaksumista voidaan kuvata ilman nativistisen perinteen oletamia sääntöjä hyvin yksinkertaisten rakenteiden ja prosessien avulla. Kolmannen tutkimuksellisen näkökulman (ja empiirisiä tuloksia) esittää Anneli Yliherva, joka tarkastelee kielen omaksumista kliinis-epidemiologisen tutkimuksen kannalta keskittymällä keskostutkimukseen. Epidemiologisten tutkimuksen peruspiirteisiin kuuluu suurten altistumattomien ja altistuneiden aineistojen tilastollinen vertailu, jonka avulla saadaan tietoa sairauksien esiintyvyydestä ja ilmenemisestä ja jonka perusteella tehdään johtopäätöksiä etiologisista tekijöistä. Kliinisen epidemiologian tavoite on myös tukea päätöksentekoa kliinisessä työssä.

Uskomme, että nämä kolme artikkelia antavat monipuolisen kuvan lapsen kielen tutkimuksen perusteista. Monipuolisuuden korostaminen erityisesti metodisella puolella on mielestämme tärkeää tutkimuksen edistyksen ja tulosten totuudenmukaisuuden kannalta: jos eri menetelmillä saatavat tulokset viittavat samaan tulokseen, on todennäköisempää, että tietomme ilmiöiden syistä ovat oikeita eivätkä vain sattumaa verrattuna tilanteeseen, jossa olisimme tyytyneet vain yhteen tutkimusmenetelmään.” Tämä teemanumero sekä jatkossa ilmestyvät kaksi muuta numeroa tuovat mielestämme merkittävän lisän suomalaisen lapsen kielen omaksumista käsittelevään tutkimukseen.

Jyrki Tuomainen
jyrki.tuomainen@utu.fi

Jorma Toivainen
jorma.toivainen@utu.fi